

PROTOKOLLAT
med
tilkendegivelse
i
faglig voldgift (2012.0083)

Fællesudvalget for Musikundervisere inden for Musikskoleområdet, FMM

for

Dansk Musikpædagogisk Forening, DMPF

mod

KL

for

Aarhus Kommune

Twisten

Sagen angår, om musikskolelærere ved Aarhus Musikskole har krav på ved opgørelsen af deres pligtige årlige undervisningstimetale at få timerreduktion for særlig kvalificeret undervisning og for særlig undervisning ved musikalsk legestue i henhold til § 14, stk. 5 og 6, i overenskomsten mellem Fællesudvalget for Musikundervisere inden for Musikskoleområdet, FMM, og KL.

Påstande

Klager, Fællesudvalget for Musikundervisere inden for Musikskoleområdet, FMM, har nedlagt følgende påstande:

1. Indklagede skal anerkende, at de ved overenskomsten mellem FMM og KL omfattede medarbejdere ved opgørelsen af arbejdstid i henhold til overenskomstens § 14, stk. 10, har krav på timereduktioner i henhold til overenskomstens § 14, stk. 5 og stk. 6.

2. Indklagede skal foretage omregning af de af overenskomsten omfattede medarbejders arbejdstid fra og med den 1. august 2011 i overensstemmelse med påstand 1 og i øvrigt efterbetale eventuel manglende løn i forhold til den omregnede arbejdstid.

Indklagede, KL for Aarhus Kommune, har påstået frifindelse og har nedlagt følgende selvstændige påstande:

1.1. Såfremt voldgiftsretten måtte være af den opfattelse, at der i Aarhus Kommune var indgået en eller flere lokalaftaler og/eller opstået en eller flere lokale kutyper om anvendelsen af ”kan”-reduktionerne i overenskomstens § 14, stk. 5 og 6, nedlægges der foruden påstanden om frifindelse følgende selvstændige påstande:

1) klager skal anerkende, at eventuelle lokale kutyper og/eller lokalaftaler om anvendelsen af overenskomstens § 14, stk. 5 og 6, blev opsagt principalt den 1. marts 2011, subsidiært den 10. marts 2011, mere subsidiært den 15. marts 2011 og mest subsidiært den 12. april 2011.

2) klager skal anerkende, at eventuelle lokale kutyper og/eller lokalaftaler om anvendelsen af overenskomstens § 14, stk. 5 og 6, er bortfaldet på et af voldgiftsretten fastsat tidspunkt, principalt den 1. juni 2011, subsidiært den 10. juni 2011, mere subsidiært den 12. juli 2011 og mest subsidiært på et af voldgiftsretten senere fastsat tidspunkt.

1.2. Såfremt voldgiftsretten måtte finde, at ophævelsen af ”kan”-reduktionerne i Aarhus alene kunne ske med individuelt varsel, nedlægges følgende påstand:

Principalt: klager skal anerkende, at medarbejderne den 10. marts 2011 blev individuelt varslet om ophævelsen af ”kan”-reduktionerne.

Subsidiært: Klager skal anerkende, at medarbejderne den 15. marts 2011 blev individuelt varslet om ophævelsen af ”kan”-reduktionerne.

For så vidt angår de medarbejdere, der blev særskilt orienteret om ændringerne ved e-mails af 16. marts 2011, påstås

Mere subsidiært: Klager skal anerkende, at de pågældende medarbejdere den 16. marts 2011 blev individuelt varslet om ophævelsen af ”kan”-reduktionerne.

Klager har over for indklagedes selvstændige påstande nedlagt følgende påstande:

Over for påstandene 1.1

Principalt: frifindelse.

Subsidiært: frifindelse mod anerkendelse af, at kommunalbestyrelsens beslutning om ydelse af reduktioner i henhold til § 14, stk. 5 og 6, er opsagt til ophør den 31. marts 2015, og mere subsidiært til den 31. marts 2013.

Over for påstandene 1.2

Principalt: frifindelse

Subsidiært: frifindelse mod anerkendelse af, at kommunalbestyrelsens beslutning om ydelse af reduktioner i henhold til § 14, stk. 5 og 6, er individuelt opsagt til ophør den 31. marts 2015, mere subsidiært til den 31. marts 2013.

Sagens behandling

Sagen forhandlede den 10. oktober 2013.

Voldgiftsretten bestod af Lene Hansen og Jesper Christiansen, begge udpeget af klager, og Thorbjørn Christensen og Lars Ørskov, begge udpeget af indklagede, samt – som opmand – undertegnede højesteretsdommer Jytte Scharling.

Som procedør for klager mødte advokat Karen-Margrethe Schebye.

Som procedør for indklagede mødte advokat Christian K. Clasen.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af formand for Dansk Musikpædagogisk Forening Ole Helby, musikskoleleder Lars-Ole Vestergaard, Aarhus Musikskole, og kontorchef Nanna Abildstrøm, KL.

Efter procedure og bevisførelse voterede voldgiftsrettens medlemmer. Der kunne ikke opnås flertal for en afgørelse blandt de partsudpegede medlemmer. Afgørelsen skulle herefter træffes af opmanden.

Opmandens afgørelse

Sagens baggrund og overenskomstgrundlaget

Musikskolelærerne ved Aarhus Musikskole er omfattet af overenskomsten mellem Fællesudvalget for Musikskoleundervisere inden for Musikskoleområdet (FMM) og KL om løn og ansættelsesvilkår for musikskolelærere. 2011-overenskomsten er trådt i kraft den 1. april 2011 med tidligste opsigelse til den 31. marts 2013.

Af overenskomstens § 14 fremgår bl.a.:

”Stk. 1

Som fuldtidsbeskæftiget betragtes en musikskolelærer med et pligtigt undervisningstimetal på 1000 undervisningstimer (25 undervisningstimer pr. uge i 40 uger).

...

Stk. 4

Det i stk. 1 nævnte timetal er fastsat under hensyntagen til, at det påhviler musikskolelærere – ud over at tilrettelægge og forberede undervisning – at varetage en række opgave uden direkte forbindelse til undervisningen, herunder blandt andet:

...

Stk. 5

Efter kommunalbestyrelsens beslutning kan der for særlig kvalificeret undervisning ydes en timerreduktion som følger:

1. For undervisning i sammenspilgrupper, kammerorkestre samt kor med op til 12 medlemmer ydes en timerreduktion på 0,2 undervisningstime.
2. Musikskolelærere, der har afsluttet uddannelse fra et musikkonservatorium eller universitet med hovedfag i musik, og som underviser kor med mere end 12 medlemmer eller større orkestre med såvel 10 medlemmer som mindst 4-stemmig besætning ydes en timerreduktion på 0,4 undervisningstime.

Stk. 6

Efter kommunalbestyrelsens beslutning kan der for den særlige undervisning ved musikalsk legestue eller aktiviteter med tilsvarende fagligt indhold, ydes en timerreduktion på 0,2 undervisningstime.

...”

I årene op til undervisningsåret sommeren 2011/sommeren 2012 havde Aarhus Musikskole ydet timerreduktion i henhold til overenskomstens § 14, stk. 5 og 6.

I forbindelse med budgetlægningen for sæsonen 2011-2012 overvejede ledelsen på baggrund af en forventning om, at der skulle gennemføres besparelser på budgettet, bl.a. at ophøre med at yde timerreduktionerne.

På et lærermøde den 13. januar 2011 orienterede ledelsen om de forventede besparelser og om, at der, for så vidt muligt at undgå afskedigelser, bl.a. kunne blive tale om at fjerne eller sænke timerreduktionerne.

Den 26. januar 2011 besluttede Aarhus Byråd, at Musikskolen skulle spare 380.000 kr. om året.

Der blev herefter holdt MED-udvalgsmøder den 22. februar og den 1. marts 2011. På mødet den 22. februar anførte medarbejderrepræsentanterne, at man fandt en ændring af timerreduktionerne principielt forkert. På mødet den 1. marts tilkendegav ledelsen, at man havde besluttet at fjerne 0,2 timer fra alle ”kan”reduktioner. Tillidsrepræsentanten protesterede herimod og fik sin protest tilført referatet.

På et lærermøde den 10. marts 2011 orienterede ledelsen om sin beslutning. En orientering benævnt Besparelser og generelle budgettilpasninger på Musikskolen blev den 15. marts 2011 lagt på skolens intranet. Det hedder heri bl.a..

”Reduktioner tilpasses. Alle ”kan reduktioner” beskæres med 0,2”

Det fremgik af orienteringen, at Aarhus Musikskole tidligere havde indgået lokale aftaler, som har forhøjet reduktionerne til EM [Elementær musikopdragelse, undervisning omfattet af § 14, stk. 6,] fra 0,2 til 0,4. Det fremgik endvidere, at konsekvensen af ændringerne ville være, at der med virkning fra den nye skoleårs start i august 2011 alene ville være følgende reduktioner:

Kor 0,2

Store orkestre 0,2

EM (svarende til § 14, stk. 6) 0,2

MGK (Musikalsk Grundkursus - obligatorisk reduktion i henhold til overenskomstens § 14, stk. 7) 0,4

For 8 læreres vedkommende betød ændringen, at de fik nedsat deres arbejdstid. For disse lærere blev ændringen varslet efter funktionærlovens bestemmelser som en væsentlig vilkårsændring. Nogle lærere, som ikke blev varslet ned i tid, men som havde særligt mange timerreduktioner, blev orienteret ved e-mail den 16. marts 2011.

Den 12. april 2011 blev der holdt møde mellem Kulturforvaltningen i Aarhus Kommune og FMM vedrørende lovligheden af beslutningen. Der er udarbejdet uenighedsreferat af 13. april 2011 vedrørende mødet.

Opmandens begrundelse og resultat

Efter formuleringen af overenskomstens § 14, stk. 5 og 6, ”kan” kommunalbestyrelsen beslutte at yde timerreduktion for den nævnte særlig kvalificerede undervisning og for særlig undervisning ved musikalsk legestue. Efter ordlyden af bestemmelserne beror det således på kommunalbestyrelsens fakultative beslutning, om timerreduktionerne skal ydes. Denne forståelse støttes af, at det efter de afgivne forklaringer må lægges til grund, at FMM under overenskomstforhandlingerne en gang i løbet af 1990’erne rejste krav om, at ordlyden af bestemmelserne skulle ændres fra ”kan” til ”skal”, men at dette krav blev afvist af KL.

Det ligger herefter efter opmandens opfattelse inden for rammerne af overenskomsten, at kommunalbestyrelsen ensidigt har kunnet bestemme, at timerreduktionerne i henhold til overenskomstens § 14, stk. 5 og 6, ikke længere skulle ydes. Det findes ikke godtgjort, at der som anført af klager er opstået en overenskomstudfyldende kutyme eller sædvane, således at timerreduktionerne kun har kunnet opsiges sammen med overenskomsten og til udløb samtidig med denne.

Under hensyn til, at timereduktionerne har været ydet igennem en længere årrække, finder opmanden imidlertid, at der er opstået en lokal kutyme for at yde reduktionerne. Denne kutyme har Aarhus Kommune været berettiget til at opsige med et passende varsel. Varslet findes passende at kunne fastsættes til 3 måneder til udløb ved begyndelsen af et undervisningsår, dvs. for Musikskolens vedkommende til udløb til en 1. august. Opsigelsen findes senest at være sket ved mødet den 12. april 2011, der resulterede i et uenighedsreferat. Kutymen anses derfor for opsagt med virkning fra den 1. august 2011. Det bemærkes herved, at der ikke ved opsigelsen af ”kan”reduktionene er sket indgreb i de timereduktioner, der yderligere er aftalt ved lokalaf tale.

Som nævnt har kutymen med tildeling af timereduktioner været gældende igennem en længere årrække, og timereduktionerne har dermed af de ansatte kunnet anses som en del af deres ansættelsesvilkår. Jeg finder efter omstændighederne, at ændringen af ansættelsesvilkårene for de medarbejdere, der ved opsigelsen den 12. april 2011 havde timereduktioner i henhold til overenskomstens § 14, stk. 5 og 6, har været af et så væsentligt omfang, at bortfaldet har skullet varsles over for de berørte medarbejdere med det varsel, der var gældende for de enkeltes ansættelsesvilkår.

Medarbejderne blev orienteret om bortfaldet af timereduktionerne på et lærermøde den 10. marts 2011, og meddelelsen blev den 15. marts 2011 blev lagt på skolens intranet, som de ansatte efter det oplyste skulle orientere sig på mindst en gang om ugen. Ændringen blev endvidere forhandlet på mødet den 12. april 2011. Under hensyn hertil finder jeg, at de berørte medarbejdere må anses for behørigt varslet den 12. april 2011. Det individuelle varsel, som de berørte medarbejdere har krav på, skal derfor regnes fra den 12. april 2011.

Som følge af det anførte frifindes KL for FMMs principale påstande 1 og 2. KLs selvstændige påstande tages til følge i det nedenfor angivne omfang.

Opmandens konklusion

KL for Aarhus Kommune frifindes, dog således at kommunen skal anerkende, at de medarbejdere, der den 12. april 2011 havde timereduktioner i henhold til overenskomstens § 14, stk. 5 og 6, har krav på, at ændringerne skulle varsles over for dem med det varsel, som er gældende for det enkelte ansættelsesforhold, og således at behørigt varsel anses for afgivet

den 12. april 2011. De pågældende medarbejdere har endvidere krav på efterbetaling af manglende løn for så vidt varslet for den enkelte udløber senere end den 1. august 2011.

De partsudpegede medlemmer erklærede sig enige i, at sagen kan afgøres ved denne tilkendegivelse, og kendelse blev frafaldet.

Opmanden bestemte, at hver part bærer egne omkostninger og halvdelen af udgiften til opmanden.

Sagen sluttet.

København, den 6. november 2013.

Jytte Scharling